

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
08 MAI 2008	
SAKSNR.:	200504909
AVD/KONT/BET:	PIA PAK/IBF
DOK.NR.	154
ARKIVKODE:	415.3

Deres ref
200504909

Vår ref
200800808-/ELU

Dato
08.05.2008

Politiattest for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige - Høring

Vi viser til Justisdepartementets (JD) ekspedisjon av 12. februar 2008.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har følgende merknader i saken:

Høringsnotatet er ifølge høringsbrevet basert på vurderinger og anbefalinger fra en interdepartemental arbeidsgruppe, opprettet av Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) våren 2006. Det fremgår av høringsbrevet at departementet (JD) ikke har tatt stilling til den utvidelsen av dagens politiattester som skisseres i høringsnotatet.

Spørsmål om enhetlig regulering

For å innføre en mer enhetlig regulering av ordningene med politiattest for personer som skal utføre oppgaver overfor mindreårige, skisserer høringsnotatet et forslag til fellesbestemmelser for slike politiattester.

Forslaget innebærer at fellesbestemmelsene inntas i strafferegistreringsloven, eventuelt i ny politiregisterlov, og omfatter virkeområde, politiattestens formål og innhold.

Hjemmelsgrunnlaget for å kreve politiattest innenfor et enkelt område skal fortsatt reguleres i særlovgivningen. (I fjerde linje under punkt 12 fremgår at fellesbestemmelsene også skal regulere "adgang til å kreve politiattest". HOD antar at dette ikke innebærer noen endringer i dagens praksis slik at hjemmel for utstedelse av politiattest fortsatt skal forankres i spesiallovgivningen. Det vises til neste setning under punkt 12 der det uttales: "Hjemmelsgrunnlaget for politiattest på det enkelte område er det nok fortsatt mest hensiktsmessig at fortsatt reguleres i særlovgivningen på det enkelte område.")

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 3

Telefon
22 24 90 90
Org no.
983 887 406

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 95 77

Saksbehandler
E.Lien Utstumo

HOD støtter forslaget til felles regulering.

En slik felles løsning vil sikre at spørsmål om endringer i politiattestenes innhold vil kunne vurderes samlet for alle politiattester for personer som skal ha kontakt med mindreårige. Dersom man etter en tid kommer til at det er behov for endringer i politiattesten, kan disse lettere kunne foretas samlet og konsekvent for aktuelle områder.

Konsekvenser av anmerkninger på politiattesten

Det fremgår av høringsnotatet at det ikke er gitt at konsekvensene av anmerkninger på politiattesten bør reguleres av fellesbestemmelsene. Dette begrunnes med at de sektorer hvor det vil være aktuelt å kreve politiattest vil være ulike, blant annet når det gjelder barnas alder, hvor nært forholdet vil være og i hvilken grad muligheten for skadelig påvirkning er til stede. Det uttales at det kan være behov for ulike regler på de ulike områder med hensyn til hvilke konsekvenser en merknad på attesten skal få.

Videre fremgår at det kan være grunn til å regulere på ensartet måte konsekvenser av anmerkninger knyttet til bestemte seksuelle overgrep. Høringsnotatet foreslår at det inntas en ensartet bestemmelse i særlovgivningen, og foreslår følgende regulering: - *"Person med anmerknning knyttet til straffeloven §§ 192, 193, 195, 196, 197, 199, 200 andre ledd, 201 c) og 204 a skal ikke få adgang til å ha oppgaver overfor mindreårige."*

HOD er enig i at konsekvenser av anmerkninger på en politiattest bør reguleres i den enkelte særlov, i tilknytning til hjemmelsgrunnlaget for politiattesten. Dette fordi de sektorer hvor det vil være aktuelt å kreve politiattest skiller seg fra hverandre på mange områder, for eksempel med hensyn til alderen på barna. Hvor nært forholdet er og i hvilken grad posisjonen muliggjør en skadelig påvirkning på barnet vil også kunne variere. For eksempel vil en ansatt på en barneverninstitusjon på en helt annen måte ha mulighet til å påvirke beboerne enn det en lege som opererer barn på et sykehus har. Det kan derfor være behov for ulike regler på ulike områder med hensyn til hvilke konsekvenser en merknad på attesten skal få.

Det fremgår av høringsnotatet at anmerkninger om overtredelse av straffeloven §§ 194 (seksuell omgang med noen som er plassert i anstalt eller institusjon under kriminalomsorgen, politiet eller barnevernet og som står under vedkommendes myndighet eller oppsikt) og 203 (seksuell omgang med person under 18 år mot vederlag) ikke bør inngå i en ev. ensartet regulering, dvs. yrkesforbud. Dette begrunnes med at et ansettelsesforbud her i visse tilfelle kan føre til urimelig resultater. Høringsnotatet viser til at det ikke er et vilkår etter straffeloven § 194 at det foreligger misbruk av situasjonen, selv om det ofte vil være tilfellet. Enhver seksuell omgang mellom en overordnet og en innsett/innlagt vil kunne rammes av forbudet. Straffeloven § 203 vil kunne føre til domfellelse av en gutt på 19 år som kjøper tjenester av ei jente på 17 år.

HOD har ingen innvendinger mot at anmerkninger vedrørende overtredelse av straffeloven §§ 194 og 203 ikke inntas i en ev. ensartet regulering om yrkesforbud.

HOD gjør oppmerksom på at dette innebærer en endring i forhold til dagens rettstilstand for helse- og sosialpersonell. I dag er det slik at anmerkninger om overtredelse av straffeloven §§ 194 og 203 innebærer at vedkommende er utelukket fra å yte helsehjelp eller sosiale tjenester etter sosialtjenesteloven til barn eller personer med utviklingshemming.

I tilknytning til dette vil HOD stille spørsmål om også overtredelse av straffeloven § 201 bokstav c bør fjernes fra oppramsingen av de bestemmelser som automatisk medfører yrkesforbud. Etter gjeldende rett er anmerkninger om overtredelse av straffeloven § 201 bokstav c en av de bestemmelsene som fører til yrkesforbud. Bestemmelse straffer "den som i ord eller handling utviser seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd i nærvær av eller overfor barn under 16 år." HOD viser til høringsnotatets begrunnelse for ikke å ta med anmerkninger om overtredelse av straffeloven § 203 i listen over regler som bør føre til yrkesforbud. Overtredelse av straffeloven § 201 bokstav c må kunne anses som mindre alvorlig, enn en overtredelse av straffeloven § 203. Det vises blant annet til strafferammene, som er bøter eller fengsel inntil 1 år ved overtredelse av § 201 bokstav c, og bøter eller fengsel inntil to år ved overtredelse av straffeloven § 203. HOD antar at straffeloven § 201 bokstav c kan føre til domfellelse av en gutt på 19 år som uttrykker verbale krenkelser via internett/telefon ovenfor ei jente på 15 år. HOD kan ikke se at det dette skal være mer alvorlig enn at en gutt på 19 år mot vederlag har seksuell omgang med ei jente på 17 år.

Tidsbegrensing på eventuelle anmerkninger

Ordningen høringsnotatet skisserer innebærer at anmerkninger vedr. seksualforbrytelse og drap anmerkes uten tidsbegrensning, og at øvrige anmerkninger følger reglene i strafferegistreringsloven § 6.

HOD har ingen merknader til dette.

Spørsmål om dagens politiattester bør utvides til å omfatte andre straffbare handlinger enn seksuelle overgrep

I forhold til de straffebestemmelser som i dag skal anmerkes på en politiattest for helse- og sosialpersonell innebærer den skisserte utvidelsen, jf. punkt 12 i høringsnotatet, følgende straffebud:

- straffeloven § 162 (narkotikaforbrytelse)
- straffeloven § 201 a (grooming/avtaler møte med barn under 16 år med hensikt å overtre §§ 195, 196 eller 200 annet ledd)
- straffeloven § 219 (mishandling i nære relasjoner)
- straffeloven § 224 (menneskehandel)
- straffeloven § 229 andre og tredje straffealternativ (legemsbeskadigelse)
- straffeloven § 231 (grov legemsbeskadigelse)
- straffeloven § 233 (drap)
- straffeloven § 267 (ran)
- straffeloven § 268 (grovt ran)

Selv om det fremgår av lovforslaget under punkt 12, fremstår det likevel litt uklart om høringsnotatet mener brudd på straffeloven § 267 skal fremgå av politiattesten. Det vises til punkt 8.3.4 der det uttales at svaret på om både simpelt og grovt ran bør fremgå av de aktuelle politiattestene er tvilsomt.

Høringsnotatet drøfter også om overtredelse av legemiddeloven § 24, jf. 31, bør fremgå av politiattesten. Forbudet i legemiddeloven § 24 rammer både faste brukere av narkotika og de som en gang er blitt pågrepet med en brukerdose og som aldri benytter narkotika igjen. Det uttales at det vanskelig kan hevdes at det er en risiko at alle som har benyttet for eksempel cannabis kan skade mindreårige eller ha skadelige innflytelse på dem. På den annen side er det primært mer faste misbrukere som straffes etter legemiddeloven.

HOD støtter at politiattesten utvides med de ovenfor nevnte lovbrudd. HOD mener at brudd på legemiddeloven § 24, jf. 31, bør kunne fremgå av en politiattest for helse- og sosialpersonell. HOD viser til at Statens helsepersonellnemnd i 2007 behandlet seks saker om tilbakekall av autorisasjon der grunnlaget for tilbakekallet var rusmiddelmissbruk. Når det gjelder tilbakekallsgrunnen "atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen", behandlet nemnda tre saker om narkotikaforbrytelser. Dette forteller at rusmiddelmissbruk synes å være en risikofaktor i helse- og sosialtjenesten. Narkotikamisbruk kan også være vanskelig å oppdage i en ansettelsesprosess. HOD mener at hensynet til personvernet blir tilstrekkelig ivaretatt ved at anmerkninger om brudd på legemiddeloven kun vil fremgå på attesten i 2 år, jf. høringsnotatets forslag om tidsbegrensning i henhold til strafferegistreringsloven § 6. Videre innebærer høringsnotatets forslag at ev. anmerkning på attesten ikke uten videre vil innebære et yrkesforbud.

Med vennlig hilsen

Bjørn Astad e.f.
avdelingsdirektør

E. Lien Utstumo
førstekonsulent